ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 9.11.2007
COM(2007) 691 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Δημιουργία Κοινού Αεροπορικού Χώρου με το Ισραήλ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην ανακοίνωσή της με τίτλο "Προγραμματισμός της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας"[1], η Επιτροπή τόνισε πόσο σημαντικό είναι να δημιουργηθεί Κοινός Αεροπορικός Χώρος με τις γειτονικές χώρες στα νοτιοανατολικά. Τελικός στόχος είναι να συνεργασθεί η ΕΕ με τους εταίρους της στα νοτιοανατολικά της σύνορα με σκοπό να εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες στη λειτουργία της αγοράς. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποστήριξε στις 27 Ιουνίου 2005 τον στόχο αυτό στα "Συμπεράσματα για τον προγραμματισμό της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας", στα οποία εξέφρασε την ικανοποίησή του για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη δημιουργία ευρύτερου κοινού αεροπορικού χώρου έως το 2010, όπου θα ενταχθούν οι χώρες που γειτνιάζουν με την ΕΕ.

Η βελτίωση των αεροπορικών σχέσεων της ΕΕ με άλλα γειτονικά κράτη με τελικό στόχο τη δημιουργία κοινού αεροπορικού χώρου, αποτελεί σημαντικό βήμα για την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη του ευρωπαϊκού αεροπορικού κλάδου. Οι προορισμοί στις γειτονικές της ΕΕ χώρες αντιπροσωπεύουν το 19% της διεθνούς κίνησης πέραν των συνόρων της ΕΕ, ποσοστό κατά τι χαμηλότερο από την κίνηση προς τις αγορές της Νοτίου Αμερικής. Η ΕΕ έχει ήδη εντάξει τις αεροπορικές αγορές της Ελβετίας, της Νορβηγίας και της Ισλανδίας, και τον Ιούνιο του 2006 η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της υπέγραψαν την Ευρωπαϊκή Κοινή Συμφωνία Αερομεταφορών (ECAA) με τα Δυτικά Βαλκάνια, μετά την οποία ακολούθησε η πρώτη Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Αερομεταφορών με το Μαρόκο, τον Δεκέμβριο του 2006.

Το Ισραήλ είναι καίριος εταίρος της ΕΕ στη Μέση Ανατολή και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας. Οι σχέσεις της ΕΕ με το Ισραήλ διέπονται από την ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση, η οποία θεσπίσθηκε με την συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Ισραήλ και την περιφερειακή διάσταση της διαδικασίας της Βαρκελώνης. (Barcelona Process). Στη συμφωνία σύνδεσης τονίζεται ο στόχος να ενισχυθεί η συνεργασία στο πεδίο των μεταφορών (άρθρο 53), προβλέπεται συνεργασία σε κανονιστικά θέματα μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, ειδικά στο πεδίο της ασφάλειας πτήσεων και της αεροπορικής ασφάλειας, και ενθαρρύνεται η συνεργασία στον τεχνολογικό και ερευνητικό τομέα στις μεταφορές, όπου συμπεριλαμβάνονται οι αερομεταφορές.

Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2004 αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη υιοθέτησαν κοινό σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ για να υποστηριχθεί η περαιτέρω ένταξη του Ισραήλ στις ευρωπαϊκές οικονομικές και κοινωνικές δομές. Το σχέδιο δράσης άρχισε να ισχύει τον Απρίλιο του 2005, θέτει δε συγκεκριμένες προτεραιότητες, όπως η εντατική συνεργασία στο πεδίο της πολιτικής αεροπορίας, όπου συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (συμμετοχή στον ενιαίο ευρωπαϊκό ουρανό), τα θέματα της ασφάλειας πτήσεων και αεροπορικής ασφάλειας, μια συμφωνία για την αμοιβαία αναγνώριση της αξιοπλοΐας και η διερεύνηση δυνατοτήτων για μια αναλυτική συμφωνία αερομεταφορών.

---

[1] COM(2005) 79 τελικό της 11.3.2005.

Το Ισραήλ, στην πορεία του για στενότερη συνεργασία με την ΕΕ, έχει δείξει ενδιαφέρον για την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια αναλυτική συμφωνία αερομεταφορών, όπως και την αποφασιστικότητά του για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου των διεθνών αεροπορικών μεταφορών από κοινού με την ΕΕ. Στο Ισραήλ συστάθηκε μια διυπουργική επιτροπή με σκοπό να μελετήσει το θέμα της εμβάθυνσης των σχέσεων αεροπορικών μεταφορών με την ΕΕ, και τον Απρίλιο του 2007 εξέδωσε σύσταση προς το Ισραήλ να αρχίσει χωρίς καθυστέρηση διεξοδικές διαπραγματεύσεις στον τομέα των αερομεταφορών με την ΕΕ.

Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο, και συνεπεία των αποφάσεων "ανοικτού ουρανού" του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 5ης Νοεμβρίου 2002, οι διμερείς συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών και του Ισραήλ πρέπει να τροποποιηθούν διότι ορισμένες διατάξεις τους, και ιδίως εκείνες, οι οποίες επιτρέπουν στους κοινοτικούς αερομεταφορείς να εκτελούν πτήσεις προς το Ισραήλ μόνον εφόσον αναχωρούν από τις χώρες καταγωγής τους, δεν συμβαδίζουν με το κοινοτικό δίκαιο. Η Επιτροπή έχει λάβει "οριζόντια" εντολή να διαπραγματευθεί με τρίτες χώρες τις αναγκαίες διορθώσεις που πρέπει να επέλθουν στις διμερείς συμφωνίες. Η χρήση της οριζόντιας εντολής από την Επιτροπή από το 2005 αποδείχθηκε αποτελεσματική στην ευθυγράμμιση μεγάλου αριθμού διμερών συμφωνιών με το κοινοτικό δίκαιο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε το Ισραήλ να αρχίσουν οριζόντιες διαπραγματεύσεις προκειμένου να επιλυθούν τα νομικά θέματα που έχουν αναφερθεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις υποθέσεις "ανοικτού ουρανού" και να δημιουργηθεί σταθερή βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων ΕΕ-Ισραήλ στις αερομεταφορές. Η ισραηλινή πλευρά έδειξε την προτίμησή της για την παράλληλη διεξαγωγή των οριζόντιων διαπραγματεύσεων με τις διαπραγματεύσεις για αναλυτική συμφωνία αεροπορικών μεταφορών. Σημειώνεται ότι παρεμφερής προσέγγιση ακολουθήθηκε στις διαπραγματεύσεις με το Μαρόκο για τις αερομεταφορές, κατά τις οποίες έγινε η μονογραφή οριζόντιας συμφωνίας από τα συμβαλλόμενα μέρη αμέσως μετά την έναρξη των διαπραγματεύσεων για αναλυτική συμφωνία αερομεταφορών.

Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή συνιστά επομένως στο Συμβούλιο να την εξουσιοδοτήσει να διαπραγματευθεί μια αναλυτική συμφωνία κοινού αεροπορικού χώρου με το Ισραήλ, η οποία θα συνδυάζει το άνοιγμα της αγοράς με παράλληλη διαδικασία συνεργασίας ή/και σύγκλισης σε κανονιστικά θέματα, ιδίως σε πεδία προτεραιότητας όπως η ασφάλεια πτήσεων, η αεροπορική ασφάλεια, η προστασία του περιβάλλοντος και η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και τον ανταγωνισμό, με σκοπό να εξασφαλισθούν ισότιμοι και θεμιτοί όροι ανταγωνισμού.

2. ΤΟ ΥΠΑΡΧΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του Ισραήλ, το οποίο με τη σειρά του είναι ένας από τους μεγαλύτερους εταίρους της ΕΕ στον ευρωμεσογειακό χώρο, με συνολικές συναλλαγές ύψους σχεδόν 23 δισεκατομμύρια ευρώ το 2005. Η ΕΕ είναι η κύρια πηγή εισαγωγών για το Ισραήλ και ο δεύτερος πιο σημαντικός προορισμός των εξαγωγών του. Εξαιρουμένου του εμπορίου διαμαντιών, το συνολικό εμπόριο με την ΕΕ αντιπροσωπεύει το 35% του συνολικού εμπορίου του Ισραήλ. Με βάση στην ευρωμεσογειακή συμφωνία σύνδεσης, η ΕΕ και το Ισραήλ συμφώνησαν να ελευθερώσουν το εμπόριο βιομηχανικών προϊόντων.

Το Ισραήλ υπήρξε η πρώτη μη ευρωπαϊκή χώρα που συνδέθηκε με το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ιδιαίτερη περίπτωση του Ισραήλ είναι το αποτέλεσμα του υψηλού επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού του και του πυκνού δικτύου μακρόχρονων σχέσεων συνεργασίας μεταξύ του Ισραήλ και της ΕΕ.

Η ΕΕ και το Ισραήλ προέβησαν επίσης σε μονογραφή της συμφωνίας για τη συμμετοχή του Ισραήλ στο πρόγραμμα Galileo, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης. Αυτό αποδεικνύει με σαφήνεια τη δέσμευση του Ισραήλ για ισχυρότερη ένταξή του στα ευρωπαϊκά προγράμματα και δραστηριότητες.

Όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα των μεταφορών, πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία συζητήσεις με την ΕΕ για μια κοινή ισραηλινο-παλαιστινιακή επιτροπή μεταφορών, η οποία θα παρέχει τη συνδρομή της σε πρακτικές πτυχές του από κοινού σχεδιασμού των μεταφορών.

Όσον αφορά τις αεροπορικές μεταφορές, η αγορά της ΕΕ συνδέεται στενά με την αγορά του Ισραήλ. Το Ισραήλ έχει διμερείς συμφωνίες αεροπορικών μεταφορών με τα περισσότερα κράτη μέλη, γεγονός που δείχνει τη σημασία των αεροπορικών σχέσεων με αυτόν τον πολύ σημαντικό γείτονα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αγορά της ΕΕ είναι η σημαντικότερη για το Ισραήλ, με 4,54 εκατομμύρια διεθνών αεροπορικών κινήσεων επιβατών από και προς το Ισραήλ επί συνόλου 8,59 εκατομμυρίων (ή 54%). Ομοίως, για την ΕΕ, το Ισραήλ είναι η σημαντικότερη αγορά στη Μέση Ανατολή με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Οι κινήσεις επιβατών μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ, παρά τα προβλήματα αεροπορικής ασφάλειας, αυξήθηκαν κατά 2,7% κατά μέσο όρο μεταξύ 1995 και 2005. Το ποσοστό αυτό αναμένεται να αυξηθεί ακόμη περισσότερο και, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΙΑΤΑ, θα σημειωθεί μέση αύξηση 6,6% του αριθμού επιβατών που ταξιδεύουν μεταξύ Ευρώπης και Μέσης Ανατολής κατά την περίοδο 2005-2009. Οι μεγαλύτερες μεμονωμένες αγορές και προς τις δύο κατευθύνσεις είναι σήμερα η Γαλλία (661.000 επιβάτες), το ΗΒ (651.000), η Γερμανία (626.000), η Ιταλία (579.000), η Ισπανία (364.000) και οι Κάτω Χώρες (266.000).

Η χωρητικότητα που προσφέρει συνολικά η αγορά ΕΕ-Ισραήλ είναι ισοβαρώς κατανεμημένη μεταξύ κοινοτικών και ισραηλινών αερομεταφορέων. Αυτό οφείλεται πιθανόν εν μέρει στις διατάξεις των διμερών συμφωνιών αεροπορικών μεταφορών μεταξύ κρατών μελών και του Ισραήλ, οι οποίες εν γένει περιορίζουν τον καθορισμό αερομεταφορέα σε έναν και μόνον από κάθε πλευρά και διαφοροποιούν τις ρυθμίσεις χωρητικότητας ανάλογα με τις απαιτήσεις αμφότερων των αερομεταφορέων. Όπως φαίνεται, μεγάλο μέρος της μεταφοράς Ισραηλινών επιβατών μέσω των αγορών της ΕΕ εντάσσεται στην 6η ελευθερία κίνησης με προορισμό τις ΗΠΑ.

Το Ισραήλ είναι επίσης μια αναπτυσσόμενη τουριστική αγορά για την Ευρώπη. Το 2004 επισκέφθηκαν το Ισραήλ 1,5 εκατομμύριο τουρίστες, το 89% εκ των οποίων (1,34 εκατομμύρια) έφθασαν αεροπορικώς. Αυτό αντιπροσωπεύει αύξηση 42% το 2003, μόνον όμως 56% ως προς τα επίπεδα του 2000. Ακόμη και αυτή η μέτρια ανάκαμψη υποδηλώνει σημαντικές δυνατότητες ταχείας ανάπτυξης, η οποία εξαρτάται από την πολιτική κατάσταση. Καθώς οι περισσότεροι τουρίστες φθάνουν αεροπορικώς, η τουριστική ανάπτυξη θα οδηγήσει σε περαιτέρω ζήτηση

αεροπορικών δρομολογίων. Όσον αφορά την κίνηση επιβατών προς το εξωτερικό, ο αριθμός Ισραηλινών επιβατών που ταξίδεψαν σε άλλες χώρες υπερέβη κατά πολύ τον αριθμό ξένων επισκεπτών στο Ισραήλ από το 2000.

Ο ισραηλινός τομέας αεροπορικών μεταφορών

Όσον αφορά τις αεροπορικές εταιρείες στο Ισραήλ χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία της El Al Israeli Airlines. Η El Al είναι η μόνη ισραηλινή αεροπορική εταιρεία που εκτελεί προγραμματισμένες πτήσεις από και προς το Ισραήλ, καίτοι υπάρχουν και οι εταιρείες ναυλωμένων πτήσεων Arkia, Israair και Sun d'Or που εξυπηρετούν προορισμούς μικρών και μεσαίων αποστάσεων. Η Sun d'Or είναι θυγατρική εταιρεία της El Al. Για τις ισραηλινές αεροπορικές εταιρείες, κυριαρχούν οι συνδέσεις από σημείο σε σημείο.

Για τους κοινοτικούς αερομεταφορείς, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε παγκόσμιο επίπεδο και μπορούν να κατανείμουν την κίνησή τους σε σειρά διηπειρωτικών προορισμών, το Ισραήλ αποτελεί ενδιαφέρουσα αγορά για την 6η ελευθερία, καθώς και σημαίνουσα αγορά αναχώρησης και προορισμού. Για τους μικρότερους ή/και τους νεότερους αερομεταφορείς, και ιδίως για τη νέα κατηγορία αερομεταφορέων χαμηλού κόστους, το Ισραήλ προσφέρει επιλεκτικές ευκαιρίες συνδέσεων από σημείο σε σημείο.

Το Ισραήλ έχει διμερείς συμφωνίες αεροπορικών μεταφορών με 21 κράτη μέλη, καθώς και με σημαντικό αριθμό άλλων διεθνών εταίρων. Το Ισραήλ είναι παλαιό μέλος της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ) και έχει υπογράψει άλλες σημαντικές πολυμερείς συμφωνίες αεροπορικών μεταφορών. Ωστόσο, το Ισραήλ ακολούθησε προσεκτική και συντηρητική πολιτική στις αερομεταφορές και, μέχρι τώρα, είχε διστακτική στάση στο πεδίο των αερομεταφορών απέναντι στην ελευθέρωση ιστορικών συμφωνιών με κράτη μέλη. Η πρόσκληση της ισραηλινής κυβέρνησης για την έναρξη διαπραγματεύσεων σε κοινοτικό επίπεδο στις αερομεταφορές αποτελεί σαφή διερευνητική κίνηση για το άνοιγμα των αγορών αερομεταφορών με την ΕΕ.

Όσον αφορά την περιφερειακή ολοκλήρωση των αγορών αερομεταφορών, το Ισραήλ μέχρι τώρα κατέβαλε προσπάθειες σε διμερή βάση να διευρύνει και να εντείνει επιλεκτικά τις σχέσεις του με γειτονικές και περιφερειακές χώρες. Τις προσπάθειες αυτές δυσχέραναν σοβαρά οι δύσκολες πολιτικές καταστάσεις στην περιοχή. Η προσέγγιση της ΕΕ για τη δημιουργία κοινού αεροπορικού χώρου θα δώσει στο Ισραήλ νέες ευκαιρίες περιφερειακής συνεργασίας, καθώς και κανονιστικής εναρμόνισης με την επίτευξη υψηλών ευρωμεσογειακών κοινών προτύπων.

Στον τομέα των κανονιστικών ρυθμίσεων, το Ισραήλ παίρνει πολύ στα σοβαρά τις υποχρεώσεις της έναντι της ΔΟΠΑ και υποστηρίζει προδραστικά τη συνοχή και την ποιότητα στις διεθνείς κανονιστικές ρυθμίσεις αεροπορικών μεταφορών. Οι ισραηλινές αερομεταφορές έχουν πολύ καλό ιστορικό ασφάλειας πτήσεων και η αεροπορική ασφάλεια διέπεται πιθανόν από τους αυστηρότερους κανόνες στον κόσμο. Το ενδιαφέρον και οι επιδόσεις του Ισραήλ στο πεδίο της προστασίας του περιβάλλοντος αποτελούν πολύ θετικό παράδειγμα. Οι απασχολούμενοι στις ισραηλινές αεροπορικές εταιρείες χαίρουν καλής κοινωνικής προστασίας και επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο επαγγελματισμού. Η αδειοδότηση των αεροπορικών εταιρειών πραγματοποιείται με αυστηρό τρόπο. Συζητείται επί του παρόντος έντονα

εάν πρέπει να συνεχισθεί η εξαίρεση των αερομεταφορών από τους κανόνες του ανταγωνισμού.

Το Ισραήλ εφαρμόζει υψηλά πρότυπα λειτουργίας και ρύθμισης των αερομεταφορών του, τα οποία προσφέρουν γερή βάση κανονιστικής σύγκλισης με το κοινοτικό κεκτημένο στις αερομεταφορές μέσω αμοιβαίας αναγνώρισης. Ο EASA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας) και το Ισραήλ έχουν ήδη υπογράψει συμφωνία εργασίας που καλύπτει τις πιστοποιήσεις αξιοπλοΐας.

3. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕ ΜΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΓΕΙΤΟΝΙΚΗ ΧΩΡΑ

Τον Μάιο του 2007, μετά τις συστάσεις της ισραηλινής διυπουργικής επιτροπής, η ισραηλινή κυβέρνηση πρότεινε επίσημα στην Επιτροπή να αρχίσουν αναλυτικές διαπραγματεύσεις για τις αερομεταφορές.

Το Ισραήλ, όντως, υιοθετεί πιο φιλελεύθερη προσέγγιση στις σχέσεις του με τα κράτη μέλη στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών και προσφέρει καλύτερη πρόσβαση στην ισραηλινή αγορά. Εκτός από τις αυξημένες συχνότητες ανά εβδομάδα, το Ισραήλ συμφώνησε σε ορισμένες περιπτώσεις να αυξηθεί αμοιβαία ο αριθμός κοινοτικών αερομεταφορέων που επιτρέπεται να εκτελούν πτήσεις μεταξύ των αντίστοιχων κρατών μελών και του Ισραήλ. Αυτό δείχνει την ισχυρή δέσμευση του Ισραήλ να αρχίσει διαπραγματεύσεις με την Κοινότητα, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε περαιτέρω ολοκλήρωση των αγορών.

4. ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

Ο τομέας της πολιτικής αεροπορίας (στον οποίο περιλαμβάνονται οι υποδομές, οι αερομεταφορείς και άλλοι βιομηχανικοί κλάδοι) είναι σημαντική συνιστώσα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι αερομεταφορείς και μόνον αντιπροσωπεύουν περίπου το 0,6% της κοινοτικής προστιθεμένης αξίας και απασχολούν περισσότερους από 400.000 εργαζόμενους (0,4 % του συνολικού αριθμού απασχολουμένων σε κλάδους της οικονομίας πλην των χρηματοπιστωτικών)[2], ενώ ο τομέας συνολικά απασχολεί περίπου 3 εκατομμύρια εργαζόμενους σε όλη την ΕΕ. Η δημιουργία ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς αερομεταφορών από τις αρχές της δεκαετίας του ’90 συνέβαλε σημαντικά στη δυναμικότητα και την αποτελεσματικότητα του τομέα και επέφερε μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη. Από το 1992 έως το 2003, ο αριθμός των ενδοκοινοτικών γραμμών αυξήθηκε κατά τι περισσότερο από 40%. Οι κύριοι κοινοτικοί αερομεταφορείς αύξησαν την παραγωγικότητά τους κατά 87% από το 1990 και 2002[3]. Ωστόσο, η εσωτερική αγορά δεν θα αποκτήσει κατά πάσα πιθανότητα πλήρες δυναμικό εάν η Κοινότητα δεν ενεργήσει ως ενιαία και συντονισμένη οντότητα στις σχέσεις αερομεταφορών που έχει με τρίτες χώρες, στις περιπτώσεις που οι συντονισμένες προσπάθειες μπορούν να δημιουργήσουν προστιθεμένη αξία προς το συμφέρον του ευρωπαϊκού αεροπορικού κλάδου και των χρηστών του. Επίσης, η πείρα που έχει αποκτήσει η ΕΕ εν προκειμένω θεωρείται

---

2 EUROSTAT Statistics in focus, 37/2005, ISSN 1561-4840

3 Παράρτημα της ανακοίνωση της Επιτροπής - Προγραμματισμός της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας COM(2005) 79 τελικό.

άκρως σημαντική από τρίτες χώρες. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο για το Ισραήλ, με το οποίο η ΕΕ θα ήθελε να έχει προνομιακές σχέσεις.

Τα κράτη μέλη και το Ισραήλ διαπραγματεύθηκαν συνήθως περιοριστικές διμερείς συμφωνίες αεροπορικών μεταφορών με μειωμένο βαθμό ανοίγματος της αγοράς και αυστηρούς εμπορικούς όρους για τους αερομεταφορείς. Οι περισσότερες συμφωνίες εξακολουθούν να επιτρέπουν τον καθορισμό ενός μόνον αερομεταφορέα από κάθε πλευρά, γεγονός που περιορίζει στην πράξη την πρόσβαση στην αγορά σε δύο αερομεταφορείς. Επιπλέον, σε πολλές περιπτώσεις η διαπραγμάτευση του καθορισμού του αερομεταφορέα και των συχνοτήτων γίνεται ανά ζεύγος πόλεων, πράγμα που περιορίζει την πρόσβαση στην αγορά ακόμη περισσότερο. Το ισχύον σύστημα διμερών συμφωνιών αεροπορικών μεταφορών μεταξύ κρατών μελών και του Ισραήλ στρεβλώνει επομένως τη διάρθρωση της κίνησης και ενδεχομένως ζημιώνει αρκετούς κοινοτικούς αερομεταφορείς όπως και καταναλωτές σε ορισμένα κράτη μέλη. Μια συμφωνία αεροπορικών μεταφορών με την Κοινότητα θα αποκαταστήσει – στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο – ισότιμους όρους για όλους τους κοινοτικούς αερομεταφορείς και θα επιτρέψει στους επιβάτες όλων των κρατών μελών να ωφεληθούν από τους παρόμοιους όρους και την αυξημένη κίνηση μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ.

Τα οικονομικά οφέλη από έναν κοινό αεροπορικό χώρο ΕΕ-Ισραήλ θα είναι αξιοσημείωτα. Το άνοιγμα της αγοράς και η αμοιβαία αναγνώριση των αεροπορικών προτύπων θα ωφελήσουν τις αεροπορικές αγορές λόγω της γεωγραφικής τους θέσης και των κατά παράδοση στενών οικονομικών και εμπορικών δεσμών μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ.

Συνεπεία του ανοίγματος της αγοράς, οι δυνατότητες μετακίνησης των Ευρωπαίων και Ισραηλινών επιβατών θα βελτιωθούν πολύ. Ο αριθμός απευθείας πτήσεων μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ, καθώς και ο συνολικός αριθμός των πτήσεων, αναμένεται ότι θα αυξήσουν σημαντικά τις εμπορικές και τις τουριστικές ροές μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ. Σημαντικό μέρος του οικονομικού οφέλους αναμένεται ότι θα αποκομίσει ο ευρωπαϊκός αεροπορικός κλάδος και η ευρωπαϊκή οικονομία ευρύτερα. Ο κοινός αεροπορικός χώρος θα δημιουργήσει νέες μεγάλες εμπορικές ευκαιρίες για τους αερομεταφορείς της ΕΕ, οι οποίοι επιθυμούν μεν να αρχίσουν την εκτέλεση πτήσεων προς το Ισραήλ αλλά δεν έχουν ακόμη τα αναγκαία δικαιώματα μεταφοράς. Θα ήταν δυνατόν επίσης να διευκολυνθεί η ένταξη των ισραηλινών αεροπορικών εταιρειών στις υπάρχουσες συμμαχίες κοινοτικών αερομεταφορέων, γεγονός που θα επιτρέψει την ανάπτυξη ολοκληρωμένων προϊόντων και καλύτερη εξυπηρέτηση των επιβατών, όπως και μεγαλύτερη απόδοση λόγω των οικονομιών κλίμακας.

Προφανώς, είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξασφαλισθεί ισόρροπη υλοποίηση του ανοίγματος και της ολοκλήρωσης των αγορών, στην οποία θα συνυπολογίζονται άλλοι πολιτικοί στόχοι και θα μετριασθούν πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις. Είναι βασικό να συνοδευθεί η διαδικασία ανοίγματος της αγοράς από παράλληλη διαδικασία κανονιστικής συνεργασίας ή/και σύγκλισης όσον αφορά την ασφάλεια πτήσεων, την αεροπορική ασφάλεια, τα περιβαλλοντικά θέματα, τις κρατικές ενισχύσεις και τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, με την οποία θα εξασφαλίζονται ισότιμοι και θεμιτοί όροι ανταγωνισμού στη βάση των ίσων ευκαιριών. Οι ανοικτές αγορές χρειάζονται ένα πλαίσιο που θα εγγυάται θεμιτό ανταγωνισμό και υψηλά πρότυπα ασφάλειας πτήσεων και αεροπορικής ασφάλειας. Όσον αφορά τα περιβαλλοντικά θέματα, η συμφωνία πρέπει να συμβαδίζει με τη δέσμευση της

Επιτροπής για αειφόρο ανάπτυξη. Είναι σημαντικό η συμφωνία να μην περιορίζει την ικανότητα της ΕΕ να εφαρμόζει κανονιστικά ή οικονομικά μέτρα με σκοπό τον μετριασμό ανεπιθύμητων παράπλευρων επιπτώσεων στην ανάπτυξη της εναέριας κυκλοφορίας, ιδίως στην ποιότητα του αέρα και τις στάθμες θορύβου στον περίγυρο των αερολιμένων και στη συμβολή στην κλιματική αλλαγή του πλανήτη.

Είναι προς το πολιτικό και το οικονομικό συμφέρον της ΕΕ να εξασφαλισθεί η εφαρμογή κοινών προτύπων, συμβατών με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, στις οικονομικές της σχέσεις με τους μεσογειακούς εταίρους (βλ. επίσης άρθρο 47 της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ-Ισραήλ). Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη διαπραγμάτευση μιας αναλυτικής συμφωνίας με την Κοινότητα, η οποία θα προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση των αεροπορικών προτύπων και διαδικασιών. Απώτερος στόχος της συμφωνίας θα είναι η ενσωμάτωση του ισραηλινού αεροπορικού τομέα σε έναν κοινό αεροπορικό χώρο με την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εναρμόνιση της νομοθεσίας με την αμοιβαία αναγνώριση καίριων πεδίων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί αερομεταφορών.

Η πρόταση διεξοδικής εντολής διαπραγματεύσεων με το Ισραήλ θα αποδείξει τη δέσμευση της ΕΕ για το άνοιγμα των αγορών, την επιδίωξη κανονιστικής σύγκλισης των προτύπων ασφάλειας πτήσεων και αεροπορικής ασφάλειας και αειφόρο ανάπτυξη με τους γείτονές της. Μια συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ θα έχει ευρύτερες οικονομικές επιπτώσεις στις αεροπορικές μεταφορές μεταξύ της ΕΕ και άλλων γειτονικών της χωρών στα νότια σύνορά της και θα μπορούσε να εντείνει την περιφερειακή συνεργασία.

Όπως αναφέρθηκε στην παρούσα ανακοίνωση, το Ισραήλ έχει δηλώσει ότι είναι έτοιμο να ξεκινήσει την ένταξή του σε έναν κοινό αεροπορικό χώρο με την ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται ότι το Ισραήλ μπορεί να εναρμονίσει τα αεροπορικά πρότυπά του με εκείνα της ΕΕ με αμοιβαία αναγνώρισή τους, διαμορφώνοντας με τον τρόπο αυτόν ένα στέρεο νομικό πλαίσιο στις σχέσεις αερομεταφορών.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή κρίνει επομένως σημαντικό να προσφερθεί στο Ισραήλ ένα εκτεταμένο πεδίο ενισχυμένης συνεργασίας στην πολιτική αεροπορία. Η συμφωνία με το Ισραήλ θα διαμορφώσει ένα φιλόδοξο πλαίσιο όπου θα ενταχθούν ευρύτερα θέματα της πολιτικής αεροπορίας, όπως είναι η κανονιστική συνεργασία στο πεδίο της ασφάλειας πτήσεων, της αεροπορικής ασφάλειας, της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας, της τεχνολογίας και της έρευνας, όπως και σε θέματα επιχειρηματικής δράσης και βιομηχανικής συνεργασίας.

Ο τομέας της πολιτικής αεροπορίας προσφέρει σημαντικές νέες ευκαιρίες για περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας στις μεταφορές και αμοιβαία οφέλη για το Ισραήλ και την ΕΕ. Πρέπει επομένως να καταβληθούν προσπάθειες ούτως ώστε οι αερομεταφορές να καταστούν πλέον νευραλγικό πεδίο στενότερης συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Ισραήλ, το οποίο θα αποτελέσει παράδειγμα για τη δυνατότητα του Ισραήλ να ενταχθεί στις ευρωπαϊκές δομές και αγορές. Η συμφωνία θα είναι σημαντικό βήμα προς την υλοποίηση κοινού αεροπορικού χώρου μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μεσογειακών γειτόνων της που αποτελεί

αποφασιστικής σημασίας στόχο της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών και αξιόλογο στοιχείο της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής.

Με μια συμφωνία αεροπορικών μεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο μπορούν να εκπληρωθούν οι προσδοκίες του Ισραήλ να ενταχθεί καλύτερα στις ευρωπαϊκές αεροπορικές δομές και θα συνδυασθούν τα οφέλη από το άνοιγμα της αγοράς με τη συνεργασία στον κανονιστικό, τεχνολογικό και βιομηχανικό τομέα, ούτως ώστε να επιτευχθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους αερομεταφορείς και αντίστοιχα πλεονεκτήματα για τους καταναλωτές.

Η ουσιαστική πολιτική και οικονομική προστιθεμένη αξία μιας συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών με το Ισραήλ θα μπορούσε – μακροπρόθεσμα – να ενθαρρύνει και άλλες χώρες στην περιοχή και να συντελέσει σε μεγαλύτερη περιφερειακή συνεργασία στη Μέση Ανατολή.

Με βάση όσα προαναφέρθηκαν, η Επιτροπή προτείνει τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη αναλυτικής συμφωνίας ανοικτών αεροπορικών μεταφορών με το Ισραήλ και καλεί το Συμβούλιο να την εξουσιοδοτήσει να αρχίσει διαπραγματεύσεις για την εν λόγω συμφωνία.

Η Επιτροπή θα εργασθεί στενά με τα κράτη μέλη και όλους τους ενδιαφερόμενους στην περαιτέρω ανάπτυξη και επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου.